

የኢትዮጵያዊነትና

፩፻፲፭

իւրեա, ոչ կեմքերի 13: Եւ յօր ասցային ժողով
ընտեղ պրշուեցաւ որ Խայփի 31ին ընտրութեան
սրբներ հաստատուի որահայի: Վեհան ակնկալու-
թեան հակառակ՝ պրովիսի ծանրակիցն եմքի որի
մեջ շատ տիկու եղաւ: Աչ մեծ ագոյն մասն Տար-
սուարահոսները, ոչ ոչ Միշել ար Պուրդ՝ որն որ
ա միջարաբութեան մէջ ընունականները ներկացա-
ցոց, իրենց պերճախօսութիւնը ցուցուցին: իսկ
Խորինների ու Տավիթէ պաշտօնեաններուն խոզերը
ոչ ավագութիւն եւ: ոչ ձախակազմին հաճախթիւն
դառն: Կոյնակու քուեարկութիւնն ալ անցան բան
եղաւ: 703 քուե ձգովներէն հնոնը, անձնուրուսն,
կան ժողովքին որոշման կազմի քուե տուին, այս
մինք են Հասուակապետական դաշերեցին ա-
ռաջարկութիւնը մերժուի: իսկ ՅԱՑ Հոգի ան կողմէից
քուե տուին որ վան Երկիրոց անդամ՝ խորհուրդը
ըստ: Բայց պայտափ քիչ քուեի առաւելութեամբ
կազմ օրոշումը՝ Մոյիսի 31ին ընտրութեան որեւերին
համար յաջոր բան մը չէ, մասնաւոնք որ ընունակու-
թեանց շատերը քուեարկութիւնն եւս կեցան եւ ա-
մենաւն չը ըստ յան: Անցուշ եղին օրեւերին բարյուս-
կան համար թիւնը եւ հաստատութիւնը հառաջարու-
թեան հակառակութեամբն ու մէծադցին մասին տէկար-
պայտապահութեամբը շատ խորիս հայուս: Հաւանական որին
կերպութիւնը ու պայտապահութեամբը պահապահու-
թեան ու պայտապահութեամբը շնչելու պէս բան մը որին

— Հենակ ամենուն բերանը պարտած խռո
հոգինիւնը՝ գահերլցին խարիզ և կած գնդերու
պաշտօնականիքուն խռոած համառա ճան է, ո
ւոյն մէջ հետեւեալ խորհրդածովեան արժանի
եւ ողբանիք գրդուելու խռոած լաւա. օժէ որ սովոր
պուելու. ըլլամ ձեր օփոցն եւ հաւասարականիւնուն
ապահովութու. գիտեմ որ նոյն հնդի չփափակիք, ո
րագիշտու. դուք պէսպէ որ համարած ըլլապ թէ
իս ձե զնէ անանէ բան չեմ պահանջեր պան որ ին
իրաւուց, պիտուրական պատուցն եւ հայրենեաց
շահու համանույն շը լայ. որպէսուու ձեր վաս պյն
պիսի մերզիներ զրի, որնց վաս վասահ եմ ե
զրդի ձեր վասահումեան ալ արժանի են. մերըա
պէս անոր համար՝ վաս վի թէ որ վասնիք առեր

Հանիկու ըլլան, թնդեք, բառաջ եղած կառավարա
թեանց պէտ եռ ձեզի Յառաջ գացեց, և ձեր ե
աւելէն կու զամ չեմ կանչեր, հազո՞ւ են. Ես ե
լիք, և ձեզի կառանորդէմ, կը բայէ:

Աը տեսակ որ գանձերէն առջի առիթք ձեռ
առաւ աղջային ժողովքին թշնամութիւններուն |
Կողմանէ այ պատասխան տարու և պէտք է լսե
որ առ բան չսփառոր ու զդու շատր կերպով ց
րու. Հրացիրներն առ նշանաւոր խօսքը հրատար
կերպն պէս հասարակութեան մէջ սաստիկ զրգու
թիւն մը ծագեցաւ, ժողովուրդը դանդ դաւնդ ե
զած տար վոյ կը խռուին, ունակը կը լսէին թէ ։
բուան նշանները՝ Պիրումքի 18ին նման են. Նշանվե
ուրիշները կը զբացեին թէ Կիւիրիփի պարու
թնդանութներ կը տարուն, որուես զի աղջային ժո
ղովքին մատ ը լսն. Առ ու երև այսի շիմութիւնի
հանող խօսքերով ամենավ զարի մէջ էին, մինառ
աղջային ժողովքին երեւելիններն, նեղուու թիւներ
շանկաւուին, Կանցիկուեր և ուրիշներն ացան
ժողովքին պարագալ դացին ու շատրը մինչւ կը

Անդ համբավին հիմնկուսն պիճուիր շատ տպակ
նական է: Տեղայ լրագիրը պարուն կը զբե: Գա Են
ըիցու խօսակցութեան մէջ ըստ նեքեան պարա
ւանոց արժանի բան մը չկայ, եւ թէ որ նոր տոհ
մանագրութեամբ իրեն տրուած իրաւուցիքն զա
ուրիշ բան որ չպարհանջնը լէ, անշոշա ոչ ոք է
յանդզին իրեն ու իրաւունքը լլանալ: Խոց իր խօս
քին կերպը չենք կրնար լսիունել: Ձեզ կիսե
լուզ, առարկեն ննչցին գժբախտ խորհուրդներ
առաջնորդուած՝ իրեն ու չի կատարած թիւնեւը
ովանդն սահասական բրաւ: Պացաւ մի արգեւոր
գաղղուց զարը, Ապանինցի մէջ Անկումբի գրաբն
Ափրիկէի մէջ՝ Օրէանի ու Օնափ զբուրուն, Ար
քեացի ու Թօկասարի քոյ, ժուկնվիմի իշխանի
հետեւուաւ, եւ մաստոս համաւ ստուա:

— Ե՞ռով լրացերը կը զրէ թէ Փարփղի սամիկանութիւնն ինցացա. որ Ազգայցէն, բեղդիայցէն, Հերաւահայցէն մասերս փախստականներ պիտի զարդէս զի անդիմանութեան հօղմակցութեան ըստ արագներուն հետ խորհրդակցիցն, եւ ասսամիկ հրաման առան. որ ասոնց վրայ հսկեն. և զցուշութեան կոնտոնիք ժաղովակին գլխաւորներն երկու քրիստոնութեան երեցն առաջ բանական մասնականներուն մէջ քննութիւն են դա. եւ շատ ծանրակիցն թղթեր պահուեցան. բանոց մէջն ինձաւուեցա թէ ասոնք 10 որ յառաքարից եկեր են, որպէս զի ապստամբութիւն.

մութեալի Դիվի Օքիան ըստուած տեղոց Գիւմի դրամ-
ոկան գորաց վրայ յարձակելի են : Թէպէտեւ Պաշ-
պացի զօրապեսար զերենք զարկաւ եւ փախուց , բայց
ինքն ու բաւուալ գորութիւն չունենալով՝ Ակրա-
թշամանները հայածեց : Ալեքրի ու Շահնշահիւց
հրամանատար Քէլիսիւէր զօրապեան անմիջապէս
40000 Հոգուց չափ մարդ տանեւթոց առողուածութեան
տեղու զնաց , եւ Կապիլներուն վրայ պիտիսի շո-
ատ թեամբ յարձակեցաւ ու զարկաւ որ անառ ցիր
ու ցուն եղան : Խոյսուէ Գոմազանցին կողմէրն աւ
շփոթութիւն մ'ելաւ , բայց աս չնիմին ուես շուտով
չպահեցաւ : Գաղղիսացի քանի որ մեծ զօրութեամբ
բոլոր Կապիլնատար են անեւթու և տեսւէ շնոն իյնար ,
որին որ 20 տարիէ վիր վիրենք կը նեղէ , նոյն աեղը
հանդապութիւն չ'ըլլար , պայմէտեւ շեները միշտ
մարդուցը կը գրգռեն :

ՎԵՐՄԱՆԻԱՅԻ մէջ շատովայր ընէ հաստատուած մարսի ընկերութիւնը (յունիշտան), որուն գելունանու կամ տէրութիւնոց մէծապ օդ մոլոր բաշնակից էր, ըստուեցաւ: Պրուսիա իրբեւ զլուի ու մորսական դաշնագրութեան՝ ըղբը մաքսակից տէրութիւններուն մասնաւոր յօյտապարտութեամբ մը եամաց ինէ մարսի ընկերութիւնը գործու է, և թէ գոյ տարացյա տապահին ամսուներուն մէջ առար նոր պայմանները մօսածելու համար՝ մաքսակից տէրութիւններուն կորհանէ երեսիսաններ խուրառեցվ ժողագործութիւնը: Պրուսիա իր առ ընթացքը կը ջատագովէ ըստ թէ առ բան իր պասիւը կը պահանջէր, որովհետեւ ըստ դաշնագրութեան նշյն մարսի ընկերութեան ժամանակը քիչ տուիննեն պիտօք միջանար և պայմանուած ամբ լիցուելուն՝ պիտօք մօսածուէր թէ դաշնագիր տէրութիւնները նշյն բանը յառաջ առանից կ'ուզեն կամ թէ անոր որոշմանց մէջ նիւ փոփոխ թիւններ պէտք է սնեւ եւ ացն: Երկրորդ պրուսիա առ տարի Սեպտեմբերի 7ին Հանունքի առ ըստունու հետ դաշնութ մը գնելով չէ թէ յառաջուած մարսի դաշնագրութիւնը, հազար նաև տուքի ընկերութիւն մ'ալ հաստատէց, որուն զարաւիտամբ առ երկու տէրութեանց մէկուն մէջ տարեկան տալքը վճարող մէկացին մէջ պիտօք չէ ճարեւ եւ ացն: Առաջ, կըսէ պրուսիա, մարսի ընկերութեան յառաջուած պայմանները մէջ փոփոխ թիւնն իրեցին, ուստի եւ զանոնք նորէն խորհրդի մը նիւթ ընելը հօրինաւոր եղաւ, որմէ ուրիշ բան չի հետաքանի իր, բայց եթէ հօրինեն ոյ պիտօք մասին բարու հետ առելի եւս անձաւէ կապակցութիւնը: Ասկայն իրմէ առըրեւը մօսածող կուզմը նախ եւ յառաջ առ բան գէշ կը գունէ, որ պրուսիա Հանունքի հետ առըրեւը դոշնուց բարտիւն հաստատած ամեն զիտուեց թէ ասիկայ մարսի ընկերութեան մէջ մէծական նիւթ մըն է, ոյսու ամենայնիւն մաքսակից տէրութիւններուն չի մնացաւ յու երկրութիւնը թէ պայմանագույն է երկրորդ թէ ուղարկու մարսի ընկերութեան դաշնութ պայմանած ամբ ընթե նպար քոյ ալ ըրաց, ի վերայ պյու ամենայնիւն պրուսիա պէտք չէր, կ'ըսէն, մնական կորպսին զէմ զոր-

ծեզի՝ մաքսի ընկերութիւնը լուծել՝ նորէն հաստատելու համար։ Գերմանացւոց մէջ հայրենասերներին առ բանի վոյ շատ կը ցաւին, որպէտեւ իրենց հնձ տէրութեան բաժնուած աղջին մէջ մաքսի ընկերութիւնը պերանակած գայլակայութեան գոյն մէկ հատիկ բանն էր, որ իրենց աղջին միութիւնը կերպով մը կը պահէր։ Հիմայ մէկը քիչ մը թշնամով, մէկաց բոլորովին լուծուելով մէր աղջին մասերն ալ, կը բան, աւելի է. ո իրարմէ քայլույթիւն է պառակտելու վատադի մէջ նիսկան, ասոր համար կը քաղձան որ նշյան մաքսի ընկերութիւնը չէ մէկ միայն ժաման Ալ յառաջ նորէն գրուի, ոյլ նուև աղջին միութիւնն աւելի է. ո վրացիցնելով, կերպով հաստատուե։ Պրուսիայի քաղաքավարութիւնը գիտով մէր կը կարծեն թէ իր առ ընթացքն ու դաշճաւանդը մի մոյզն մեղք համար էն, որ Աստրիտ ու իր ըզօր երիբոներունց մաքսի ընկերութեան մէջ մասնել կ'ադէ, Պրուսիա կը տեսնէ թէ մեղք իր մաքսի ընկերութեան մէջ ունեցած գայթերիցութիւնը պիտու կը կրացնյալնէ, ասից շարժեալ զանազան ճամփաներով, կը ջննայ որ կամ առ բան արգելէ և կամ արդեյէ, չկերպնար նէ, գոնէ նըր մէկակ գերմանական ուրութեանց հետ դարձէալ աւելի եւս ներքեն կապահայութիւնն մ'առնենուայ։

— Огължават грабове си и веднага си къмътътътъ. Филипъвътътъ
и всички същите също са възмущени отъ тоя грубътъ постъпъкъ.
Също така и всички същите също са възмущени отъ тоя грубътъ постъпъкъ.

Համեմատ Առաջաւայր Հանագլուհի
թագուհու ու Գումբէցը մասի զօրքն ամսոց 1835
80 տար ան մեռաւ : Վախկա Դեպրդ Դ. Վեդվայի
ու Հանագլուհի թագուհուն ըստրոդ որդին էր ու
1771թ համեմատ նոր ծնուած Վախկայի ժաղավայեան
այնշաբանի մասի ըստրում մը գումաճանին մէկը
պիշտ առան վրան յարձակում մը ըրաւ, որով իշ-
բանն աշքին մէկը կորունցուց : Զինուարում եամ մէջ
մինչուկ մերին ոպապացն ուստի ան ոպատույ հա-
սաւ : 1814թ Եռու զրեմեն միշտ պերվեն կը կինուր :
1815թ Մէքընսպարկին օրենքերիկ իշխանու հաջն
հետ կարգուեաւ : Նրի որ իր եղաւոյր կուրիկը լուսուն Դ. (1837թ) մ.ո.ա., մաք մասք կենդապոնի նզըաց մէջ
ամենան մէնն ուստի եւ թագուհուական առա երիցա-
զոյն Էրիկմարգն բայրով՝ բատ սովորում եան՝ Հան-
ագլուհի թագուհուութենի իրեն անցու, որով հաւա-
և Հանագլուհի թագաւորութեն որէնքու աղքիկ չէր
կընար թագուհուել, ուր որ նոյն կամիշը մաս կը կորորդ եղաւը Պէնզի զբանին միակ աղքիկ որ ին-
քը իշխանու կը ըստրու ժամանու Վեդվայի թա-
գուհուութեն առաւ : Մեռուոդ թագուհուոր միջն
որդի մը իշխանու կը կամաց առաջաւայր իշխանու կը կողման դէմ ու ապաւանական բայրու ու անոր զօրաւոր
մէջ անենելուն վրաց յարձակելամ կամաց առաջ-
ապ կարգին : Կակ պրայպարկի արքաւանական կառավար-
չաց առեանը Ապաւեմերի 20թ վճրա մը հանե-
լով երես սփօնսուն ընապերու իշխանութեն ոն անել
քաղաքացիները զրկեց, որով միքին տանեան առ
պիտակական կարգադրում եանց վրաց երգում չէին
ըրեր : Խոնկ որ կրայպուրկի քաղաքացիներուն
մէծ մաս են, հինգ չուկտեմբերի 26ին Հերքեւ
տիպի կաշխակցութեան առեանին բողոք ու աղեր-
ուկիր մը իշխանու եւ առհանուպարութենեն ի-
րենց արուած ընիկ իշխանութերը կը խնդրեն :

ՊՐԻՎԱԼԻ, ՆԵՐԵԿԵՐՔ 11: Ծերակօյտն պաստուան
Առաջին մէջ զահնաւան թեհան արուելու պատասխանն
ընդունեցաւ, որուն մէջ Տետրեւայ կառուները մաս-
զքութեան արժանին են: Չեր Անձախառութիւնը
Նեղիացոց վրայ աղջկ գալատան ըրաւ: Անոնք ա-
մենաւն իշխոց որաբուլը ճանաւունի իրենց անձնա-
նու կրութիւնն ու: Հաւասարման միջնոր չեն մասնաւ՝
զգըն որ ներ զինորը նեղդիայի համար զրհու թագառ-
քի մը պարտական են: Մեր՝ արուարթն աւրութեանց
հետ ունեցած յարաբերութեան շաբանակ բարեկա-
մանքն թալուն՝ թագառարքին իմաստութիւնը մէծ
օգնութիւնն ըրաւ: Ծերակօյտն ամէն կարեցի հոգա-
ցողութեամբ պիտի խորհի ան օրինաց առաջարկու-
թիւններուն վրայ՝ պոնք իր տուշելը կը գրուին:
Հաճութեամբ կը տեսնէ որ ասանցու մէկ քանդին վրայ
եղան յանելուածները կառավարութեան եւ սե-
նեակներէն ընդունեցան: Ծերակօյտն այ՝ Չեր
Անձախառութիւնն պես կը բաղկաց որ աւրութեան ան-
հշանավավեններն իրաւունք հետ կասարեալ եւ ներ-
քին մարտառութիւն ունենան: Ան ըստուարութեան
ոգին՝ զօրն որ ամիսեա միշտ ըստուց, ամէր որբաց, ե-
րաշխաւորութիւն մըն է, որ ասկէ ետք ալ նոյնը

սարսածեն, Հռովհներու քաջաքախարտթիւնը կը ծանեն, իրենց չէզբութիւնը վլրցընեն, և ծովու ազգին անցնելով՝ Կամե Կամապարու ու բութեանց իրարու սկներու համար դրած դաշնիքը Ծննդելու լանձու հոգուն:

— Կապա կզգին բարութին հանդիսաւ է : Այս
սիսական հառավախաղութիւնը կդրշոյն զանազան կողմէն
բերդեր շնչնել կու տայ, և անոր զայ ունեցած
աերութիւնն ապահովացները համար Անգլիայի և
Գաոցիութիւն հետո խռովելն էր, անհնայն երաշխառ
բաթիւն առնելն եաւ : Հիմայ Միաբաննեալ նա
հանդաց կառավարութեան հետ կը խօսի :

ዕዲኑ ተደርጓቸው

Փուրի քա մէկ արաւանին մէջ ութ աշխատակց ասաղձագործի սատորներ բարել գործութեան և մորդասիրութեան շարժական օքնեան մը տառի: Առ սատորներին մէկը ծեր ու հիւանդ կը առանակալ զրացի և անեւ, որուն ոզգութիւն թուղթ հայրի կենաց առնենին հարկաւոր բաներան կը բարեւ Առան, իրիկուն սատորն իր գրաց ոյն հազարան ծառացոթիւններ կ'ըներ, որնք անհրաժեշտ չօրդաւոր են անանի հնանաց ու կը մարդու մը: Եթ ու առ որչանակացին մը առ անբաւուանու թիւն եղաւ որ հին առնենին մէկու մը տառցիւ ունի: Առ պարունակած համար համոց ապահովանուց նամակ մը իրկեց իր հեռաւ ուղարկ եղաւ բարեկամին, որտե միայն առաջ օգնութիւն կրնար, յաւագ: Ապատուած պատասխան միշտապէս եկաւ, ու խեղճ ծերեր անհամեր բռնիւթեան կը սպասէր որ սատորն իրիկու ան զ այ նամակը հօգոյ: Սատորն առ զի նոյն ածցին իմանուու որ պատասխանը ժիշտակած է: Հայց չուղեց հիւանդ ծերը ու բանակը (Անձ փրանդ) կորդը, եր, որն որ փաթաթած առարկին կարող թիւններ մը եր: Ասանց զնոյ բանն իր ընկերներուն համերցոց ու որուք չու մը հանց անակոյ նոյն շումարը ժողովցին ու կարտեցին տուքն: Ին որ եարբ պաշտօնականը նոյն բարեկամնեն առած նամակն ուրիշիւ մը կարդացընել տարի՝ բանին նիշուցն ըստար իմացու:

Վանի մը տեսու յասաջ Աւագաբժի՞ն՝ Մելքոնէն
մէջ անուսազրից առ թիւն ու ճարդամիջամիջին օք
եղած էր, որու վրայ Կայսեր առանձի կը դիմեն: Յա-
կամ հրդի՞ն մ' է կու վանդիք, անառանձնարան և
շուրջ զբունքով՝ սատիկցան, շուրջ պահարանքով
մինչդի վրայ նսանեն, շատերն իրենց ոչխարսիքան
մահն աղութներնուն առ թե՛ւ կը մեռնեն, որովհետեւ
պահանջափառ էն որ շնորհ կրնար արօս եղի առ

